

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Simon Tamás ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Papp Katalin Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Papp Katalin ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a korábban dr. Maros Márta ügyvéd, majd a Csuka Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Csuka Péter ügyvéd által képviselt Alperesi beavatkozó (Alperesi beavatkozó címe) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Pest Megyei Bíróság 2009. február 19. napján kelt 21.P.22.985/2008/5. számú ítélete ellen a beavatkozó részéről 6. sorszám alatt előterjesztett, valamint az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett és Pf/2. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a nem vagyoni kártérítés összegét 1.200.000 (Egymillió-kettőszázezer) forintra leszállítja.

Az alperes és a beavatkozó perköltségfizetési kötelezettségét mellőzi.

Az alperes kereseti illetékfizetési kötelezettségét mellőzi, és megállapítja, hogy a le nem rótt 313.400 (Háromszáztizenháromezer-négyszáz) forint összegű kereseti illetéket az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint plusz áfa, míg a beavatkozónak 40.000 (Negyvenezer) forint plusz áfa összegű együttes első - és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 120.000 (Egyszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes házastársát az alperes általános sebészeti osztályán 1999. október 29-én bélelzáródás miatt megoperálták és a passzázs rendezése érdekében a vastagbél hasfalra történő kiültetését végezték el. Az elzáródás okaként vastagbélumort találtak, amit november 11-én újabb műtétrel távolítottak el. A szövettani vizsgálat nyirokcsomóáttétet mutató adenokarcinomát igazolt, ezért a felperes házastársát citosztatikus kezelésben részesítették, majd december 7-én a stomát zárták. A 2000. november 22-e és november 24-e között végzett kontrollvizsgálat nem talált kóros eltérést a vastagbélben.

Ezt követően a felperes házastársa 2003. június 24-én került az alperes sebészeti osztályára ismételt bélelzáródást okozó recidív tumor miatt. A műtét során a passzázs helyreállítására vendégnyílást készítettek a hasfalon, majd a stomát október 8-án helyreállították, és a felperes házastársa ismételt citosztatikus kezelést kapott, a 2004 januárjában készült CT vizsgálat a tumor csökkenését mutatta.

A felperes házastársát 2004. március 9-én a vendégnyílás előreesése miatt vették fel ismét az alpereshez. Az ápolási dokumentációban található nyilatkozat műtéti diagnosztikus beavatkozás elvégzésére vonatkozik, azt a felperes házastársa és a tájékoztatást adó orvos írta alá. A beleegyező nyilatkozat kórismeként vastagbél-daganatot, javasolt gyógy módként pedig anus-praerekonstruksiót rögzít, az esetleges szövődmények leírását nem tartalmazza. A műtétrel eltávolították a tumort, a keletkezett vékonybél-sérüléseket elvarrták, illetve részleges vastagbélkimetszés is történt. Ezt követően a passzázs nem állt helyre, a beteg általános állapota romlott, végül hashártyagyulladás alakult ki, ezért március 16-án őt ismét megoperálták. A műtét alkalmával a vékonybél serosa varratsorának elhalását észlelték, melynek következtében egy körülbelül 5 mm-es szakaszon a vékonybél tartalom a hasüregbe kerülve okozta a hashártyagyulladást, ezért a sérült vékonybél szakaszt kimetszették. A felperes házastársának állapota a műtétet követően átmenetileg javult, azonban szívelégtelenség miatt március 20-án elhalálozott.

A felperesnél házastársa elvesztése miatt a haláleset után három évvel is poszttraumás stressz-zavar állt fenn az elszenvedett gyászreakció miatt. A felperes ugyan önellátó, de házastársa halála után az életvitele beszűkült, 41 évi házassági együttélés után nagyon megviselte a házastársa elvesztése.

Keresetében a felperes az általa beszerezett orvosszakértői vélemény alapján arra hivatkozott, hogy az alperes a felperes házastársa kezelése során megsértette a szakmai szabályokat és irányelveket, nem tanúsította az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. § (3) bekezdése szerinti legnagyobb gondosságot, és ezzel okozati összefüggésben következett be a felperesi házastárs halálához vezető hashártyagyulladás.

Előadta, hogy 2004. március 9-én a stoma korrekciós műtétje céljából jelentkeztek az alperesnél, a daganat eltávolításáról - ami nem is volt indikált - nem esett szó, az olyan új műtéti szituációt jelentett, melyhez a felperesi házastárs beleegyezését

nem kérték. A műtét után a beteg állapota rohamosan romlott, az ultrahangvizsgálat kimutatta a hasüregben lévő szabad hasi folyadékot, amely már a varratelégtelenségre utalt, ennek ellenére csak hat nap elteltével műtötték őt újra. Amennyiben a műtétre megfelelő időben sor kerül, megelőzhető lett volna a halálhoz vezető súlyos szövődmény kialakulása.

Álláspontja szerint az is felróható az alperesnek, hogy 2000. november 24-e és 2003. június 24-e között nem végeztek kontrollvizsgálatokat. Utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint mivel orvosilag kizárt a kétségmentes megállapíthatóság, a jogi bizonyítottság is ezen az alacsonyabb szinten értendő, azaz a legvalószínűbb halálokhöz képest vizsgálandó az alperes eljárása. Ez a legvalószínűbb ok a felperes házastársa esetében a hashártyagyulladás. 5.000.000 forint nem vagyoni és 222.585 forint vagyoni kárigényt terjesztett elő, vagyoni kárigénye a temetési költségekből tevődött össze. A nem vagyoni kárigény tekintetében arra hivatkozott, hogy házastársának halála mélyen megrázta, hiányát azóta is fájdalmasan érzékeli a mindennapok során.

Az alperes a vagyoni kárigényt elismerte, azt meghaladóan azonban a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes által megjelölt nem vagyoni kárigény a 2004-es értékviszonyok figyelembevételével eltúlzott, a beszerzett szakvélemény szerint a felperesnél pszichés zavar nem áll fenn.

Az alperes felelősségbiztosítója beavatkozóként ugyancsak elutasítani kérte a keresetet.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.222.685 forintot, ezen összegből 3.000.000 forint után 2004. március 20-ától évi 11%, 2005. július 1-jétől a kifizetésig pedig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatot, míg a 222.685 forint után 2004. március 24-étől évi 11%, 2005. július 1-jétől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatot. Egyetemlegesen kötelezte az alperest és a beavatkozót, hogy 15 napon belül a felperesnek bruttó 195.000 forint részperkötséget fizessenek meg, míg a meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 188.016 forint eljárási illetéket, azzal, hogy a fennmaradó eljárási illetéket az állam viseli. Ugyancsak az alperes köteles megfizetni külön felhívásra a Pest Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala részére 129.840 forint állam által előlegezett szakértői díjat, míg a fennmaradó szakértői díjat az állam viseli.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság utalt a per folyamán beszerzett igazságügyi szakértői véleményre, amely megállapította, hogy a felperes házastársának halálához a műtét után fellépő varratelégtelenség okozta hashártyagyulladás miatti gennyvérűség vezetett. Kifejtette: nem felelt meg a szakmai szabályoknak az 1999-es műtét utókövetése sem, mivel 2000 novembere és 2003 júliusa között az alperes a felperesi házastárs részére kontrollidőpontot

egyáltalán nem biztosított. A helyes műtéti eljárás szerint a daganatot már az első alkalommal el kell távolítani a nagy cseplesszel együtt, az ennek megfelelően végzett műtéti eljárás megakadályozta volna a szövődmények kialakulását. Mulasztott az alperes akkor is, amikor az ultrahangvizsgálat után csak két nappal később végzett reoperációt, holott az ultrahang által a hasüregben jelzett folyadék már a varratelégtelenség és a hashártyagyulladás következménye volt. A megfelelő időben történő beavatkozás néhai ... életét meghosszabbíthatta volna. Az alperes mulasztása, hogy a vastagbélfoltyonosság helyreállításakor nem távolították el annak baloldali részét a sigma bélig és nem került sor a vastagbél mechanikus tisztítására sem. A felperest az alperesi mulasztásokkal összefüggésben ért kárt a felperes életvezetését nem befolyásoló poszttraumás stresszzavar jelenti, emiatt az elsőfokú bíróság az alperes kártérítő felelősségét megállapította. A vagyoni kárigényt az alperes elismerte, de azt a felperes megfelelően alá is támasztotta, ezért a bíróság az alperest annak megfizetésére kötelezte. A nem vagyoni kárigényt az elsőfokú bíróság valamennyi körülményre tekintettel 3.000.000 forintban találta megalapozottnak. Kifejtette, hogy a felperes a hosszú házasságot követően hirtelen veszítette el a házastársát, aki a mindennapi életben támaszát jelentette. A korábban erős, egészséges, életvidám lelkületű felperes a hirtelen haláleset után labilis, lehangolt állapotba került. Önmagát ugyan ellátja, de életkoránál és helyzeténél fogva kicsi az esélye annak, hogy újabb bensőséges kapcsolatot alakítson ki. A kártérítés összege utáni kamatokat illetően utalt arra, hogy 2004. december 31-ét követően azt a jegybanki alapkamat alapulvételével kell meghatározni, a kereseten azonban nem terjeszkedhetett túl a bíróság. Az eljárási illetékből a jogi képviselők munkadíjából és az állam által előlegezett szakértői díjakból álló perköltséget a pernyertesség-pervesztesség arányában osztotta meg a felek között.

Az ítélet ellen az alperes és a beavatkozó éltek fellebbezéssel. Az alperes elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a Fővárosi Ítéltábla a terhére megállapított nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forintra mérsékelje, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét a bírói gyakorlattól eltérve rendkívül eltúlzottan állapította meg. Utalt arra, hogy a szakértői vizsgálat alapján a felperes által elszenvedett gyászreakció nagy valószínűséggel a szokásos gyászreakció időtartamát nem haladta meg, a felperes enyhe poszttraumás stresszzavarban szenved, amely értékelhető mértékben mindennapi életét nem befolyásolja, azaz a felperes életvitelében nem következett be olyan mértékű változás, amely arányban állna az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegével.

A beavatkozó az ítélet megváltoztatásával kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla mentesítse őt az alperessel egyetemleges perköltségfizetési kötelezettség alól. Hivatkozott arra, hogy a beavatkozó perköltség fizetésében csak a Pp. 83. §-a alapján marasztható, ezen jogszabályhelyre azonban az elsőfokú bíróság ítélete nem hivatkozik, de az abban foglaltak nem is alkalmazhatók a tényállásra. Fellebbezéséhez csatolta a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Bíróság más ügyben hozott ítéletének kivonatos részét, amely ugyancsak beavatkozó fellebbezés

alapján mellőzte az egyetemleges alperesi és alperesi beavatkozái perköltségfizetési kötelezést.

A felperes a beavatkozó fellebbezési kérelmének teljesítését nem ellenezte, egyebekben azonban az ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperes fellebbezése csak az összecszerűsége vonatkozik, a megállapított kártérítés az eset összes körülményeire figyelemmel eltúlzottnak nem tekinthető.

Az alperes fellebbezése nagyobb részt, a beavatkozó fellebbezése teljes egészében alapos.

Az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerint minden beteget - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A (2) bekezdés értelmében a kárt pénzben kell megtéríteni, kivéve, ha a körülmények a kár természetben való megtérítését indokolják. A kár természetben való megtérítése különösen akkor lehet indokolt, ha a kártérítés tárgyát a károkozó maga is termeli, vagy az egyébként a rendelkezésére áll.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, arra alapított döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla a következők szerint csak részben értett egyet, mert a nem vagyoni kártérítés mértékének a meghatározásához szükséges szempontokat az elsőfokú bíróság nem mérlegelte (Pp. 206. §) teljes körűen, ezért azt aránytalanul magas összegben állapította meg.

A nem vagyoni kártérítés intézménye - természetéből eredően - nem vagyoni jellegű sérelmet vagyoni eszközökkel orvosol, így a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a kárkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét.

A felperes hozzátartozói kárigényét illetően - nem vitatva az őt ért veszteség súlyát -, azt lehetett megállapítani, hogy a felperes az átlagosat meghaladó megrázkódtatást nem szenvedett, házastársa hosszú idő óta ismert, természetes eredetű súlyos, daganatos beteg volt, azaz a felperes is évek óta ebben a tudatban, házastársa betegségének terhével élt. A felperes életében bekövetkezett hátrányos változás, a házastárs elvesztése, az életvitel beszűkülése a bizonyítási eljárás adatai szerint kétségtelenül fennáll, ez a felperes kára, az ezzel arányban álló nem vagyoni kártérítés összegét a Fővárosi Ítéltábla az előzőekben részletezett körülmények együttes mérlegelésével 1.200.000 forintban határozta meg, ezért az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés összegét az alperes fellebbezésének nagyjából helyt adva, ennek megfelelően mérsékelte.

Nem sérelmezte az alperes, ám a Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az illetékmentes alperest kötelezte a kereseti illeték megfizetésére, ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzte és úgy rendelkezett, hogy az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti illetékmentessége és a felperes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

A beavatkozó helytállóan hivatkozott arra, hogy perköltség fizetésére csak a Pp. 83.§-ában foglaltak szerint volna köteles, ennek feltételei azonban a jelen perben nem álltak fenn, ezért a Fővárosi Ítéltábla a beavatkozót mentesítette a perköltség fizetési kötelezettség alól.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta.

Az alperest terhelő fizetési kötelezettség mérséklése folytán kialakuló pernyertességi-pervesztességi arány a perköltségfizetési kötelezettség módosulását is eredményezte akként, hogy az alperesnek nem kell perköltséget fizetni, a felperes azonban a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes és a beavatkozó jogi képviselője munkadíjából álló, a 32/2003. (VIII. 26.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint, a végzett munkával arányosan meghatározott együttes első- és másodfokú perköltséget, ezért a Fővárosi Ítéltábla ennek megfelelően rendelkezett.

A fellebbezési eljárási illetékről szóló rendelkezés - a felperes költségmentességére és az alperes illetékmentességére figyelemmel - a Pp. 81. § (1) bekezdésén, az Itv. 46. § (1) bekezdésén, 5. § (1) bekezdés c) pontján, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és 14.§-án alapul.

Budapest, 2009. szeptember 4.

Dr. Sághy Mária s.k.

a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
előadó bíró

Dr. Puskás Péter s.k.
bíró